

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

LIKKUMISEN, LIIKUNNAN JA URHEILUN TILASTO- JA ENNUSTEKATSAUS

Liikunta-alan yritystoiminta

Teemakohtaisen tilasto- ja ennustekatsauksen rakenne:

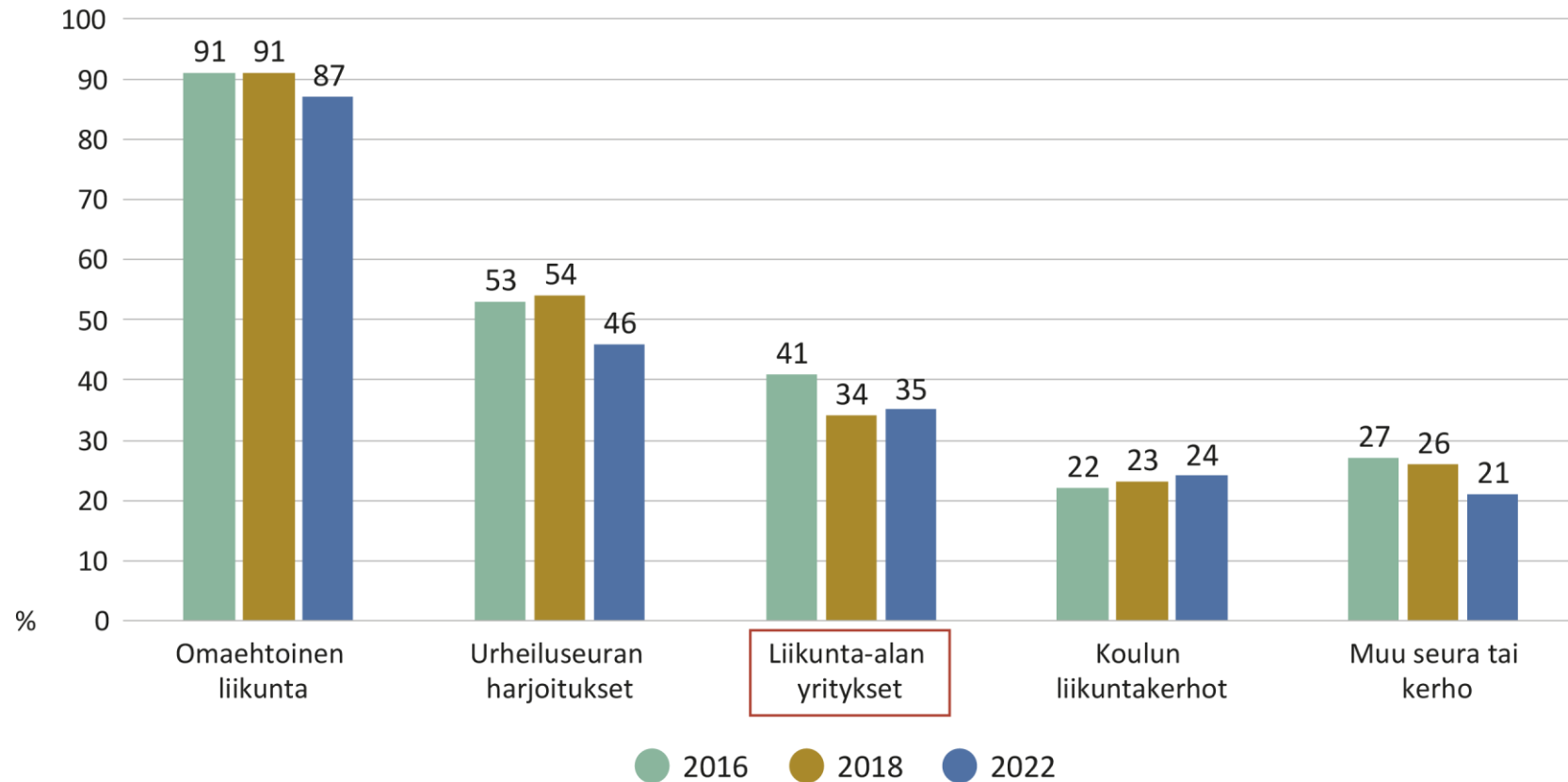
1. **Mittaritieto** teemasta
2. **Havainnot** teeman kehityksestä mittareiden ja muun tiedon perusteella
3. **Johtopäätökset** teeman kehityksen vaikutuksista liikkumiseen, liikuntaan ja urheiluun

Tilasto- ja ennustekatsaus toimii valtion liikuntaneuvoston toimikauden 2023–2027 ennakointi- ja tulevaisuustyön keskeisenä tietoperustana. Katsaukseen on koottu keskeinen tutkimustieto kustakin liikkumiseen, liikuntaan ja urheiluun vaikuttavasta teemasta. Katsaus on valmisteltu yhteistyössä eri teemojen asiantuntijoiden kanssa. Katsauksen johtopäätöksistä vastaa valtion liikuntaneuvoston sihteeristö.

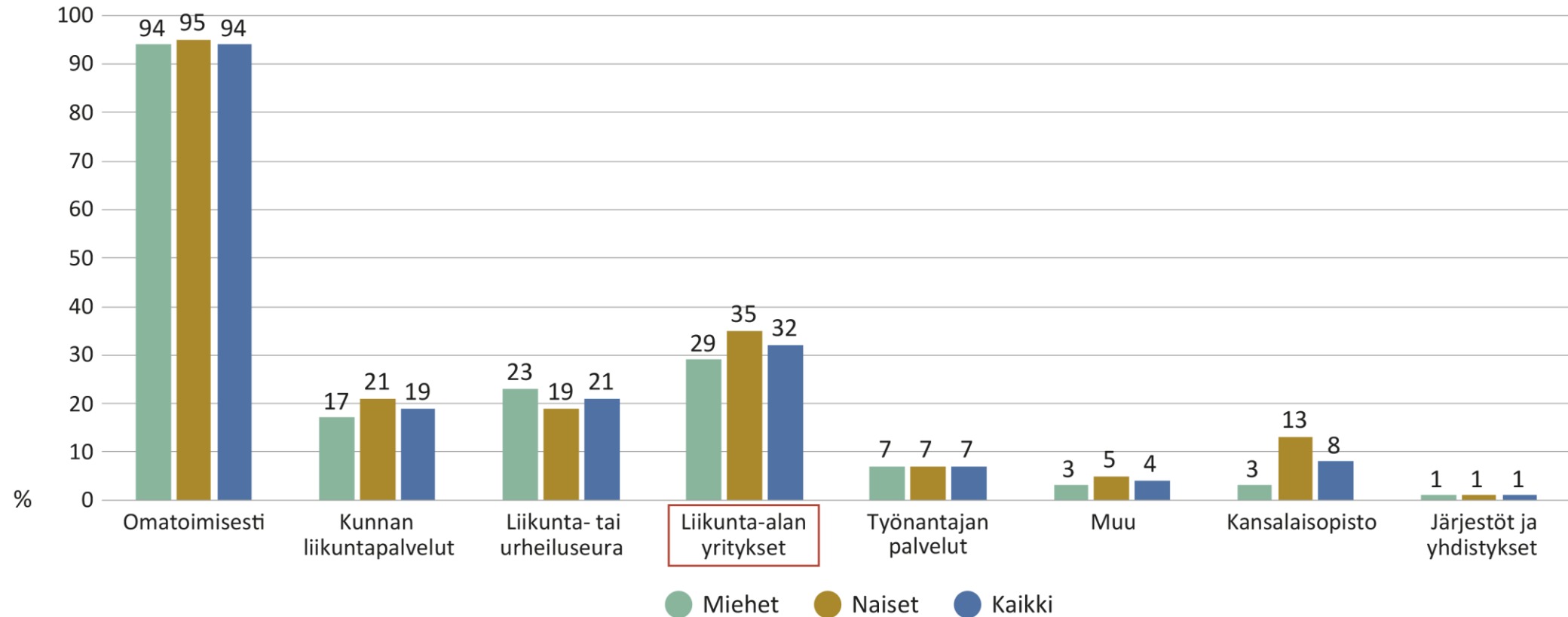

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Liikuntatilaisuuksiin osallistuminen viikoittain 9–15-vuotiailla 2016–2022 (%)

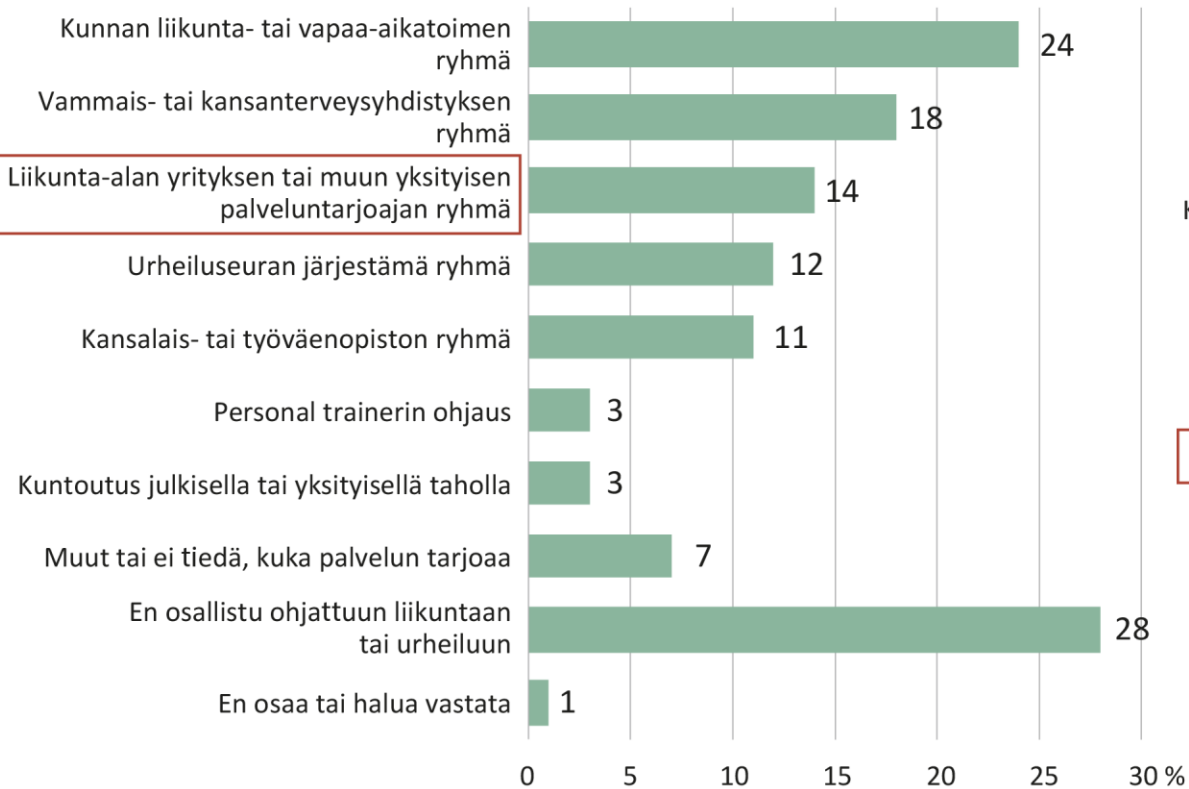

Aikuisväestön (20–69-vuotiaat) käyttämät liikuntapalvelut, sukupuolittain (%)

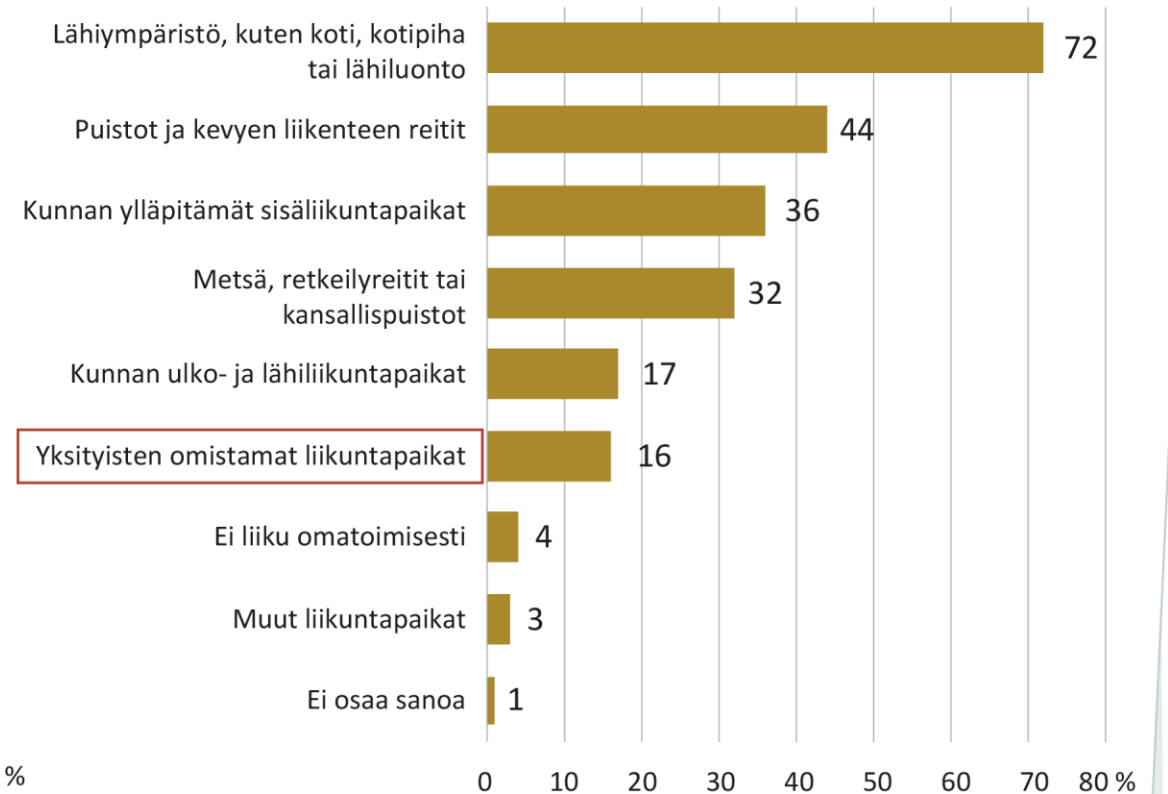

Toimintarajoitteita kokevien henkilöiden (18 v. täyttäneet) käyttämät liikuntapalvelut ja tilat (%)

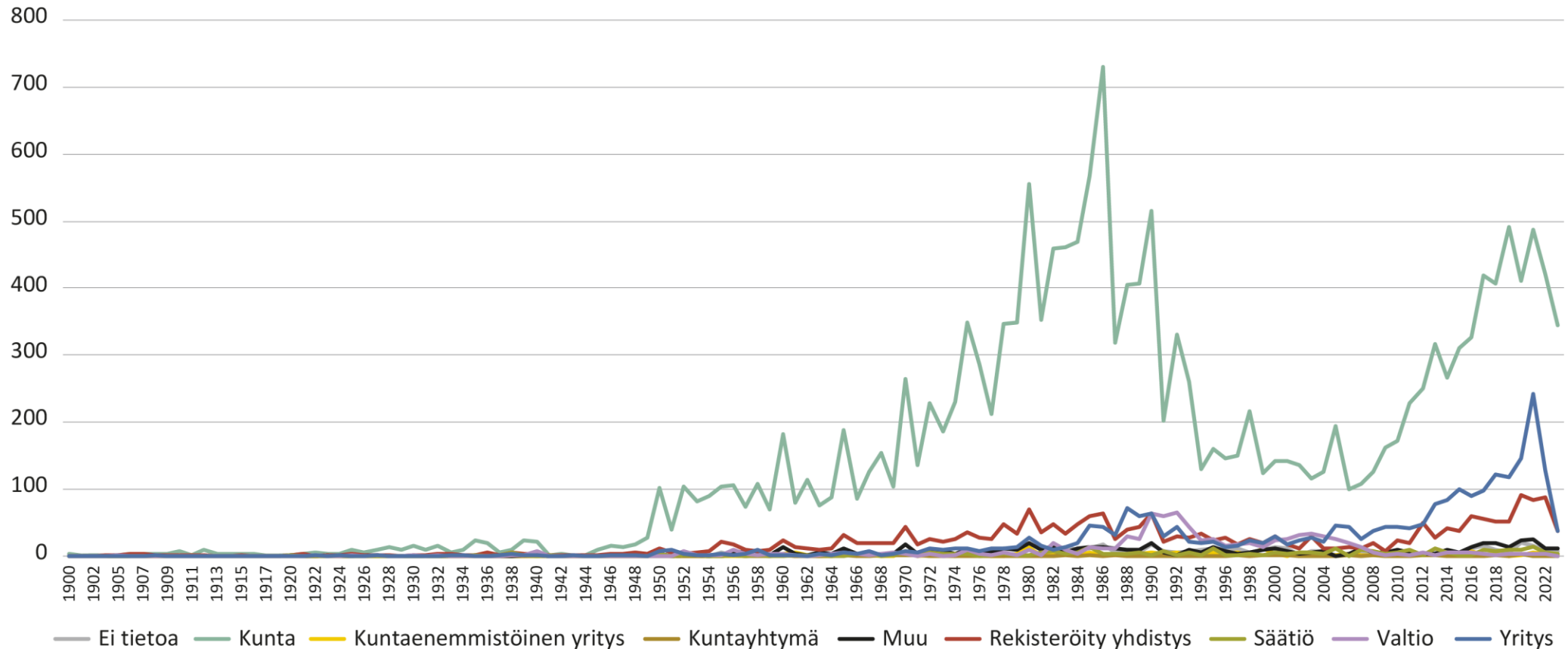
Liikuntapalvelujen käyttö

Omaehtoisen liikunnan harrastamisen paikat

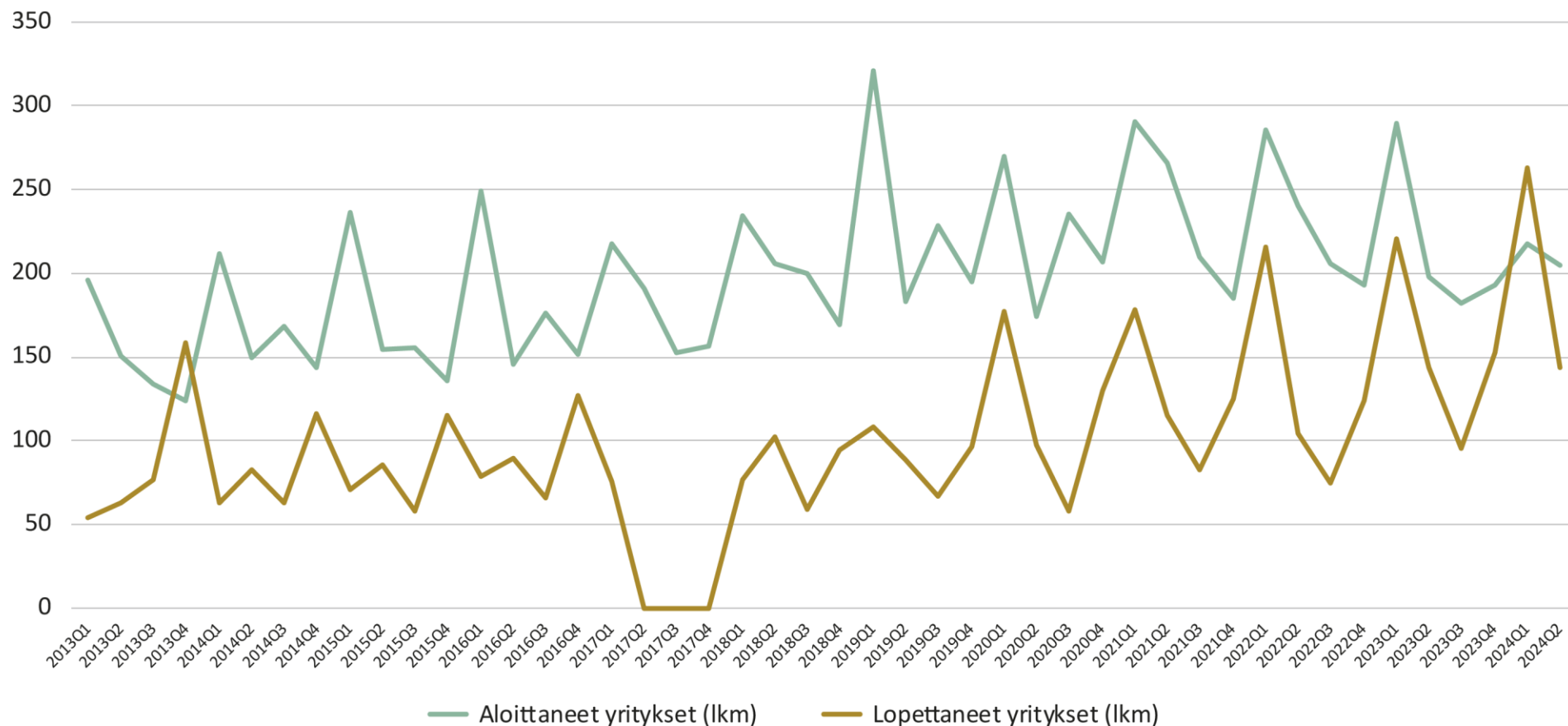

Vuosina 1900–2022 Suomessa rakennettujen liikuntapaikkojen määrä omistajan mukaan jaoteltuna

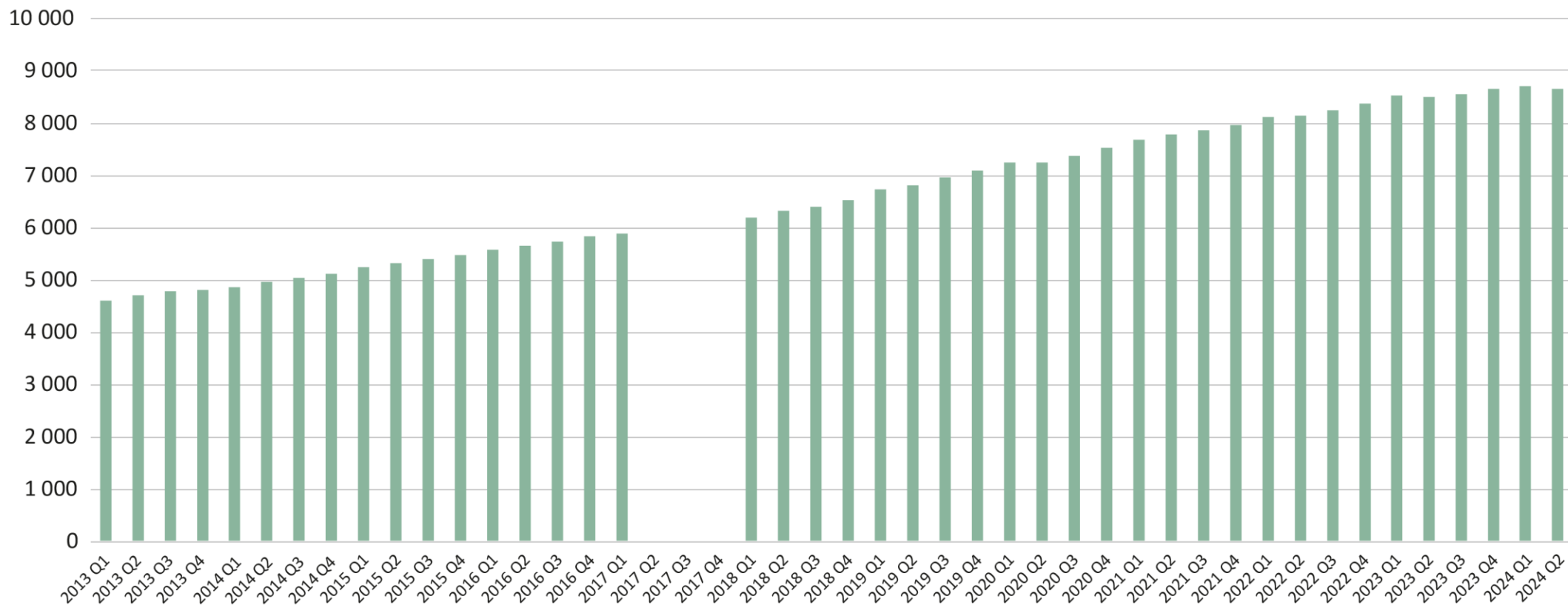
*Huom! Noin 20 000 liikuntapaikan (yht. 45 500) rakentamisvuosi ei ole tiedossa.

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset vuosineljänneksittäin*, toimialaluokka: urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut 2013–2024

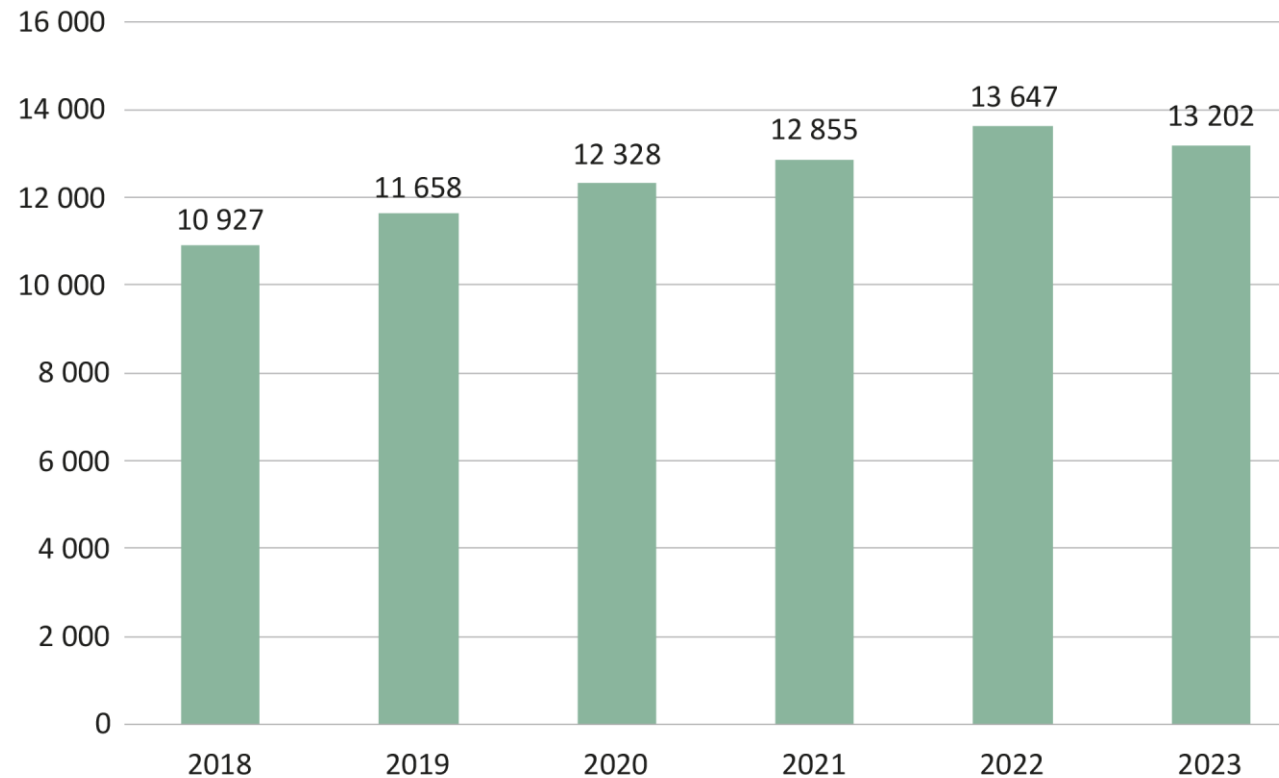
*Lopettaneiden yritysten määrää ei ole julkistettu vuoden 2017 kolmen viimeisen neljänneksen osalta.

Yrityskanta vuosineljänneksittäin*, toimialaluokka urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut 2013–2024

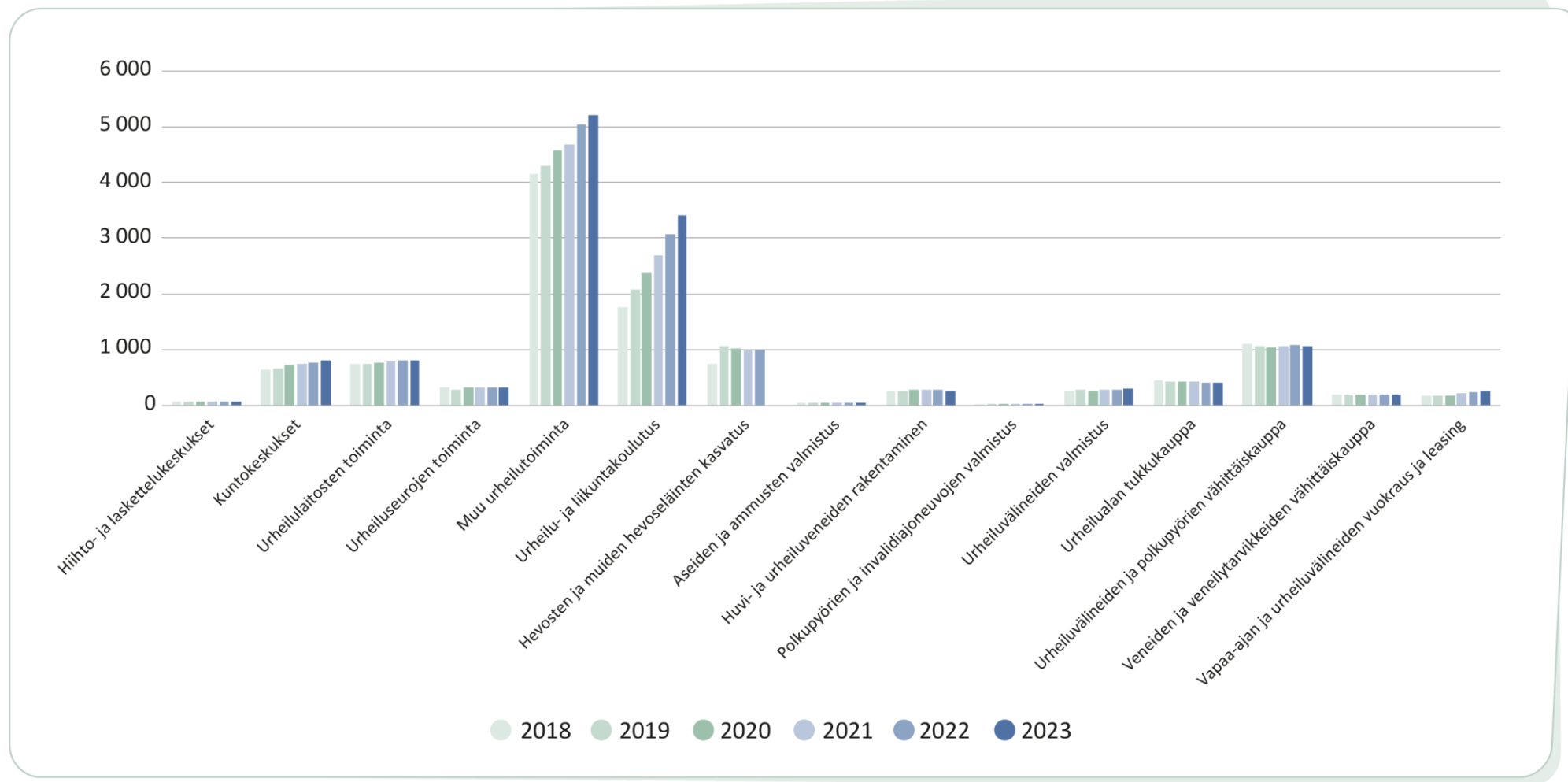
*Yrityskannan kokoa ole julkistettu vuoden 2017 kolmen viimeisen neljänneksen osalta.

Liikuntaan ja urheiluun liittyvien yritysten määrä 2018–2023, laaja tarkastelu* (palvelut, tuotanto ja valmistus sekä kauppa)

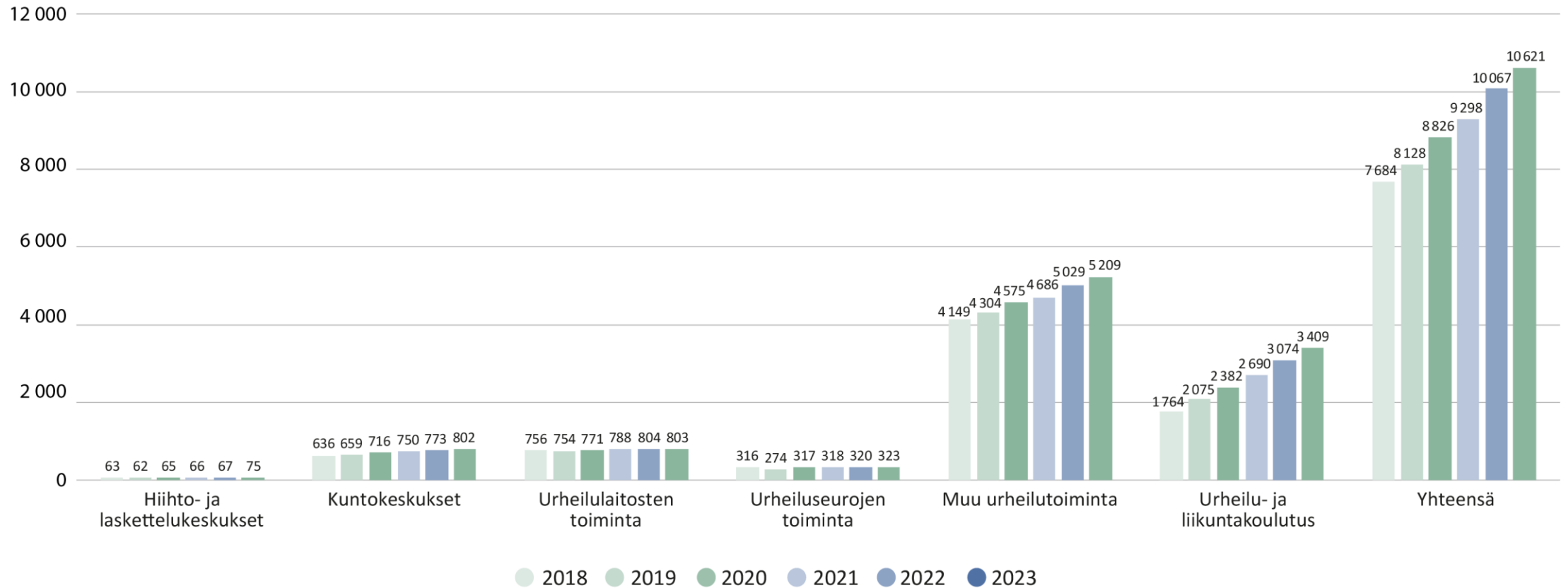

*Tarkastelussa mukana seuraavat toimiala: Hiihto- ja laskettelukeskukset, Kuntokeskukset, Urheilulaitosten toiminta, Urheiluseurojen toiminta, Muu urheilutoiminta, Urheilu- ja liikuntakoulutus, Hevosten ja muiden hevoseläinten kasvatus, Aseiden ja ammusten valmistus, Huvi- ja urheiluveneiden rakentaminen, Polkupyörien ja invalidiajoneuvojen valmistus, Urheiluvälineiden valmistus, Urheilualan tukkukauppa, Urheiluvälineiden ja polkupyörien vähittäiskauppa, Veneiden ja veneilytarvikkeiden vähittäiskauppa sekä Vapaa-ajan ja urheiluvälineiden vuokraus ja leasing

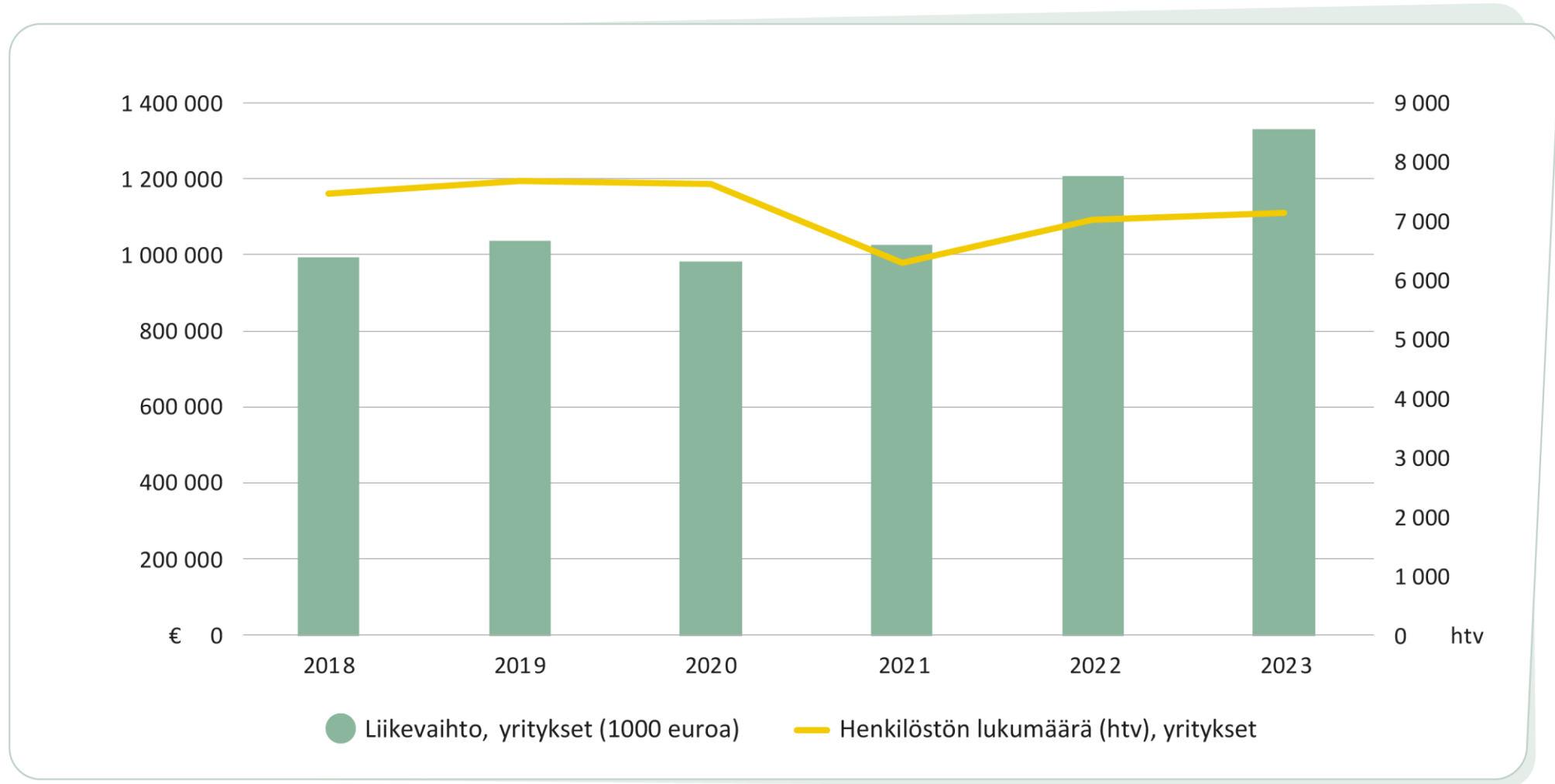
Liikuntaan ja urheiluun liittyvien yritysten määrä toimialoittain 2018–2023, laaja tarkastelu (palvelut, tuotanto ja valmistus sekä kauppa)

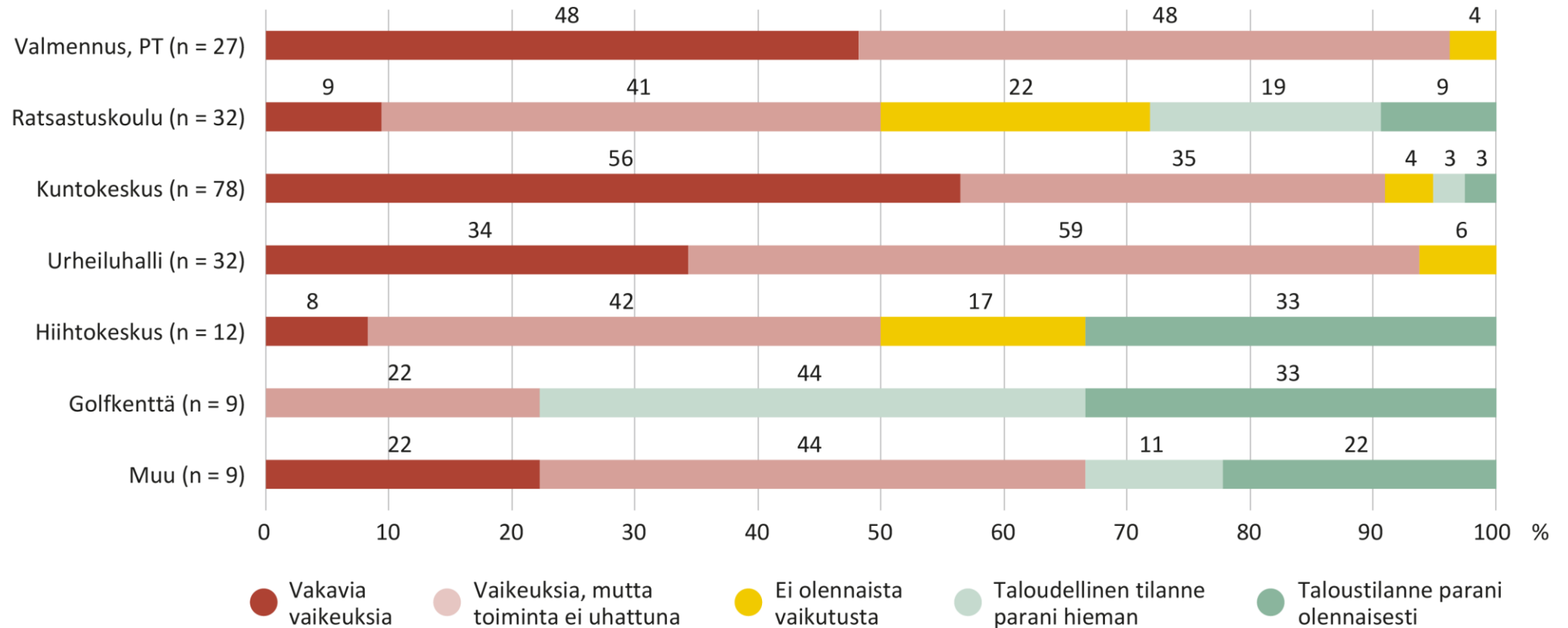
Liikuntaan ja urheilun liittyvien yritysten määrä 2018–2023, suppea tarkastelu (palvelut)

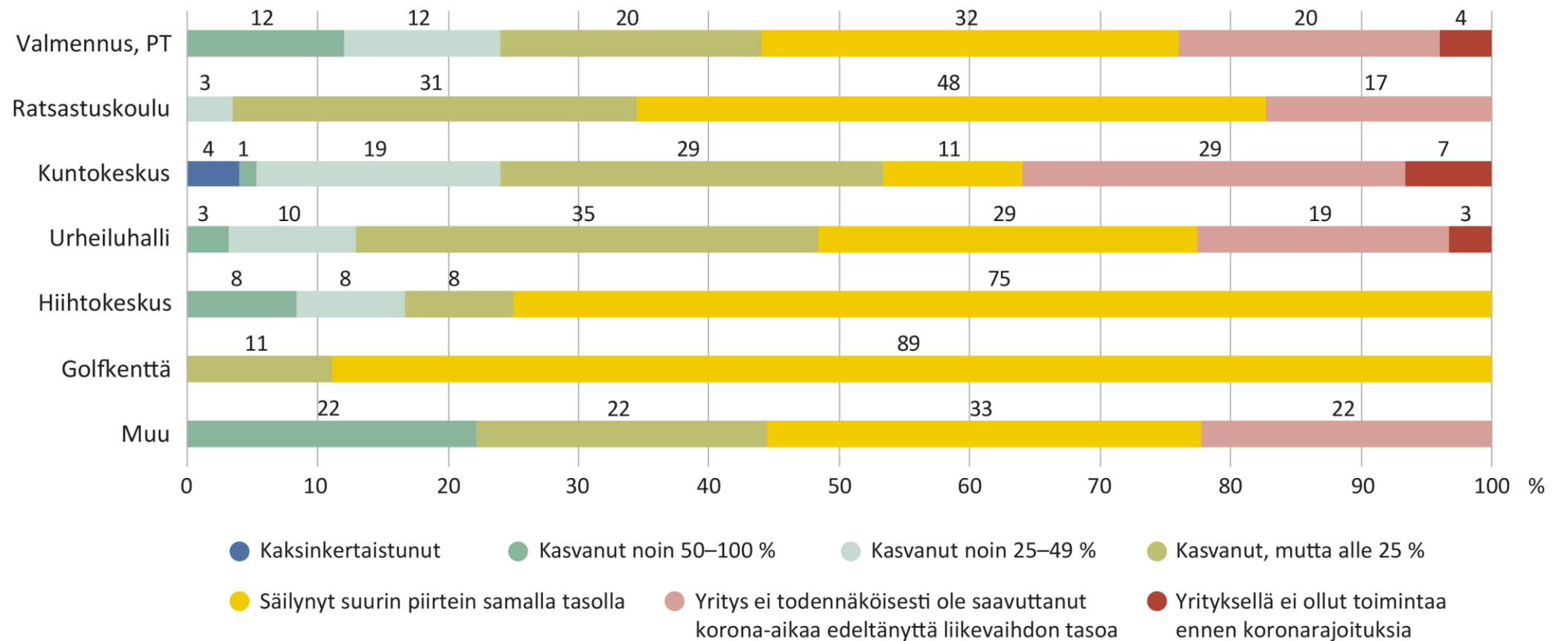
Urheilutoiminnan yritysten liikevaihto (1000 €) ja henkilöstön lukumäärä (htv.) 2018–2023

Vastaajan arvio koronarajoitusten vaikutuksesta yrityksen taloustilanteeseen

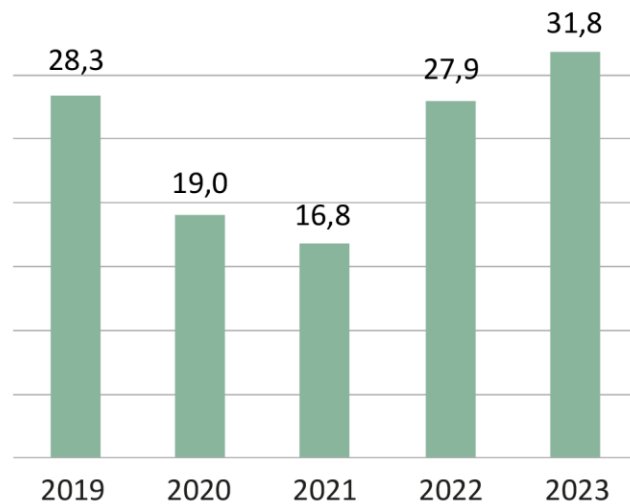

Vastaajan arvio liikevaihdon tasosta loppuvuodesta 2022 verrattuna vastaavaan aikaan ennen rajoituksia

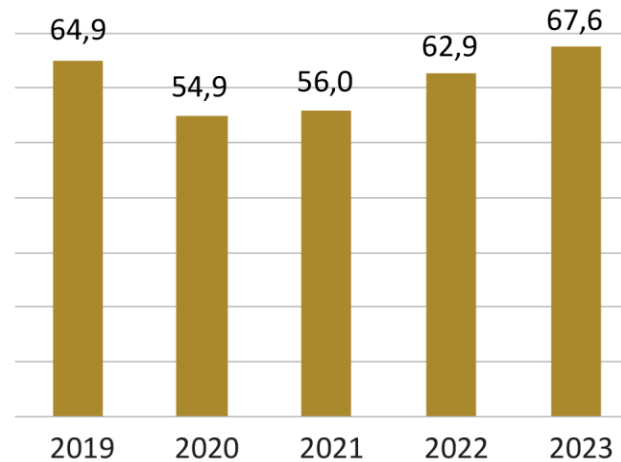

Kuntokeskusten liikevaihdon, jäsenyyksien kehitys ja määrän kehitys Euroopassa 2018–2022

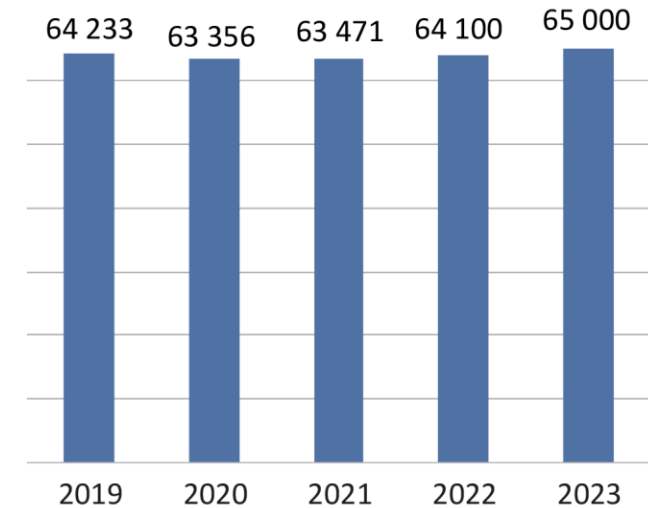
Liikevaihto (mrd. €)

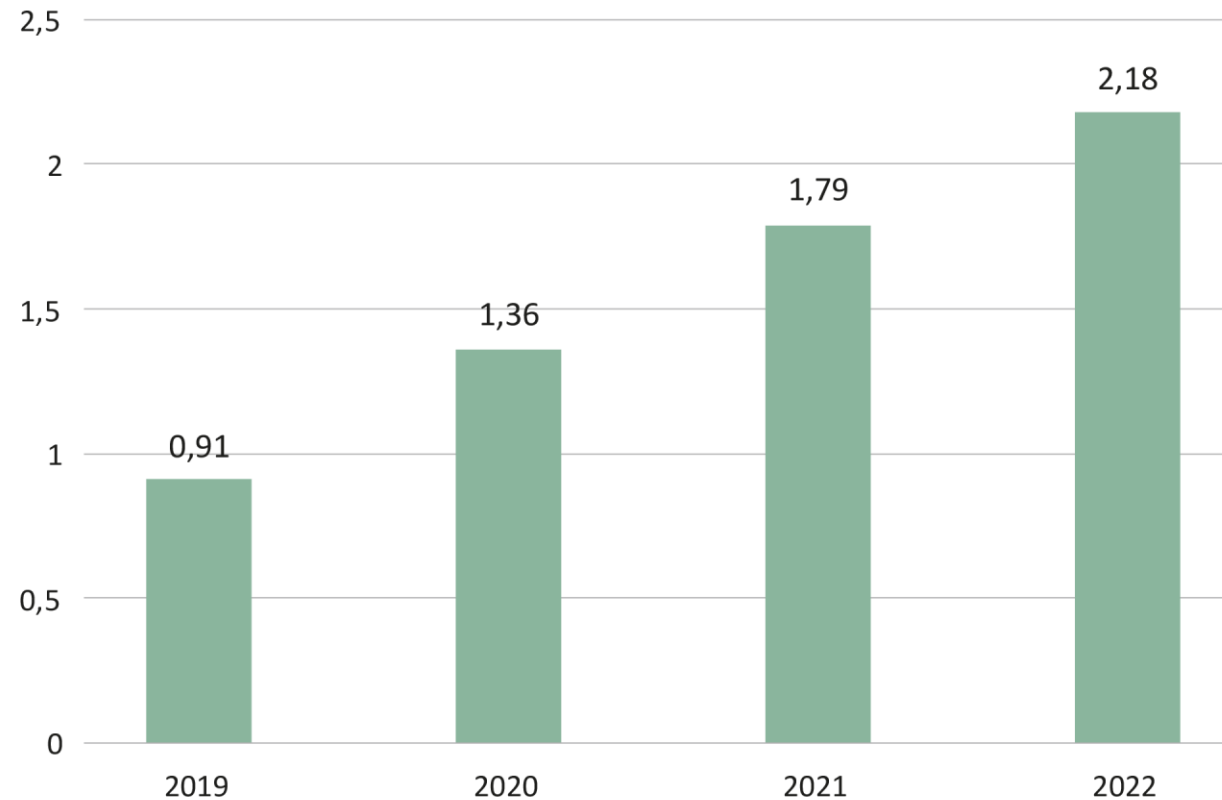
Jäsenyyksien kehitys (milj. jäsentä)

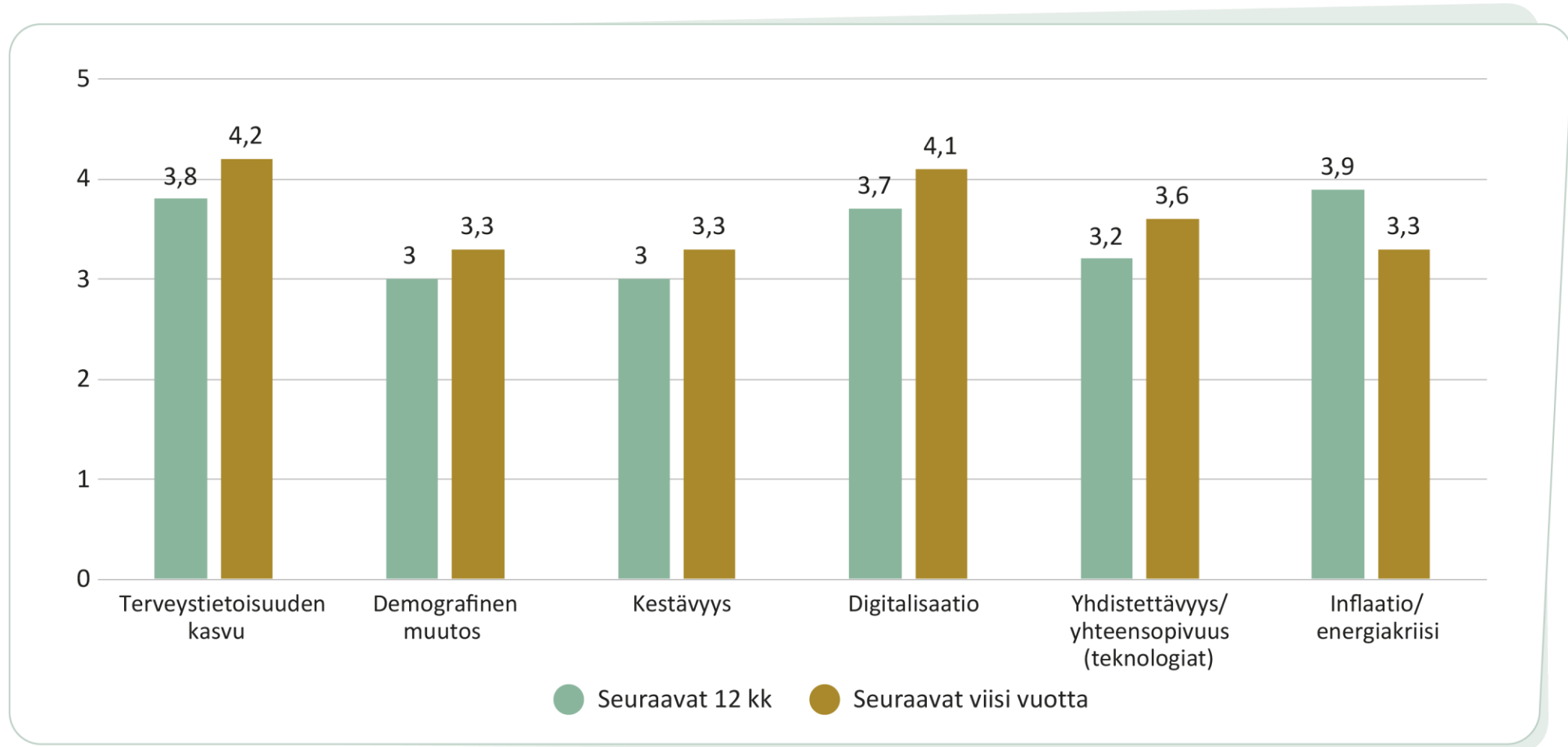
Keskusten määrän kehitys

Kuntoilusovellusten myynnin kehitys Euroopassa 2019–2022 (mrd. €)

Arvio* trendien vaikutuksista kuntoilualan kehitykseen Euroopassa (5=suurin mahdollinen vaikutus...0=ei vaikutusta)

* Perustuu suurten eurooppalaisten kuntoilualan yritysten ja markkina-asiantuntijoiden vastauksiin (n=33-35).

Kyselyn kysymys: "Please rate each of the overarching trends and drivers listed based on how noticeable you think their impact on the industry will be in the future".

Havaintoja yritysten liikuntapalveluista (1/3)

- **Yritykset ovat merkittäviä liikuntapalveluiden tuottajia eri väestöryhmille.** Lapsilla ja nuorilla yritykset ovat kolmanneksi suosituin ja aikuisilla toiseksi suosituin liikuntapalvelun tuottaja. Aikuisväestöstä naiset liikkuvat miehiä enemmän yritysten liikuntapalveluissa. Toimintarajoitteisilla henkilöillä (18-v. täyttäneet) yritysten palvelut ovat kolmanneksi suosituin liikuntapalvelu.
  - **Yksityisten kuntokeskusten ja -salien jäsenyys on yleistä Suomessa.** Kuntokeskusten ja -salien (noin 1 800 kpl) jäsenenä oli 0,95 milj. henkilöä (2019–2020) Suomessa eli noin 17 % väestöstä. Osuus on eurooppalaisten maiden vertailussa viidenneksi korkein.
  - **Yritykset ovat nykyisin yhä merkittävämpiä liikuntaolosuhteiden tuottajia.** Viimeisten vuosikymmenten aikana yritysten rakentamien liikuntapaikkojen määrä on kasvanut. Tosin kunnat rakentavat edelleen suurimman osan liikuntapaikoista.
  - **Suomessa on vähintään noin 10 600 liikunta-alan (palvelut) yritystä.** Laajemmin tarkasteltuna (huomioiden myös valmistus, tuotanto ja kauppa) liikunta-alaan kytkeytyviä yrityksiä on noin 13 000.
  - **Liikunta-alan yritysten määrä ja niiden liikevaihto on kasvanut viime vuosina.** Kasvua on tapahtunut erityisesti urheilu- ja liikuntakoulutuksen (esim. personal trainer -toiminta), kuntokeskusten ja muun urheilutoiminnan yritysten osalta.
- Vastaavaa kehitystä on tapahtunut Euroopassa,** jossa esim. kuntokeskusten liikevaihto ja jäsenmäärät ovat kasvaneet merkittävästi 2010- ja 2020-luvuilla (pl. koronapandemia). Myös erilaisten kuntoilusovellusten myynti on kasvanut merkittävästi Euroopassa viime vuosina.

Havaintoja yritysten liikuntapalveluista (2/3)

- **Liikunta-alan yritysten henkilöstömäärä oli henkilötyövuosina noin 7 100 vuonna 2023.**
- **Liikunta-alan yritysten henkilöstömäärä ei ole kasvanut viime vuosina:** Liikunta-alan yritysten henkilöstön (htv.) määrä laski merkittävästi koronapandemian aikana (noin 7 600 htv. → 6 300 htv.) eikä määrä ole palautunut koronaa edeltävälle tasolle.
- **Koronapandemia vaikeutti merkittävästi liikunta-alan yritysten toimintaa, mutta vaikutukset vaihtelivat.** Lähes 80 % yrityksistä kertoo kohdanneensa vaikeuksia tai vakavia, toimintaa uhkaavia vaikeuksia. Suurimmissa vaikeuksissa olivat sisäliikuntapalveluja tarjoavat yritykset. Osalla golf-yrityksiä taloudellinen tilanne jopa parani koronarajoitusten aikana.
- **Loppuvuodesta 2022 monen liikunta-alan yrityksen liikevaihto oli jo vähintään palautunut koronarajoituksia edeltävälle tasolle.** Vastaajista noin 30 %:lla yrityksen liikevaihto oli saavuttanut koronarajoituksia edeltäneen tason ja noin neljänneksellä liikevaihto oli kasvanut, mutta alle 25 %. Noin 20 %:lla vastaajista yritys ei ollut saavuttanut koronarajoituksia edeltävää tasoa.
- **Liikunta-alan yritysten toimintaa haastaa Suomessa mm. syksyllä 2022 alkanut kustannustason nousu ja energian hinnan nousu sekä vuosien 2024 ja 2025 arvonlisäverokantojen korotukset.**
- **Kuntoilualan yritystoimintaan vaikuttavia keskeisiä ja kasvavia trendejä Euroopassa ovat mm. terveystietoisuuden kasvu, digitalisaatio ja teknologioiden yhteensopivuus, demografinen kehitys ja kestävyys.**

Havaintoja yritysten liikuntapalveluista (3/3)

- **Liikunta-alan yritystoiminnan tilanteen ja kehityksen tarkastelua haastaa vähäinen tieto alan yritystoiminnasta.** Nykyiseen Toimialaluokitukseen (TOL) liittyy liikunnan kannalta monia epätarkkuuksia, minkä vuoksi liikunta-alan tarkastelu yritystoiminnan tilastoista on haasteellista. Liikunta-alan yritystoiminnasta ei ole myöskään tuotettu merkittävässä määrin tutkimus- ja selvitystietoa Suomessa.

Johtopäätöksiä yritysten liikuntapalveluiden kehityksestä

- **Liikunta-alan yritystoiminta on kasvanut merkittävästi** 2000-luvun aikana niin Suomessa kuin koko Euroopassa, mikä korostaa yritysten merkitystä niin liikuntapalveluiden tarjoajina (niin fyysiset kuin digitaaliset palvelut), liikunta-alan työllistäjänä kuin liikuntapoliittisina toimijoina. Lisäksi liikunta-alan koulutuksessa on yhä tärkeämpää tarjota erilaisia yritystoimintaan liittyviä opintoja.
- **Yritysten merkitys olosuhteiden tarjoajana tulee kasvamaan**, vaikka liikuntapaikkaverkosto on jatkossakin pitkälti kuntien vastuulla. Tiukassa julkisen talouden tilanteessa liikuntapaikkaverkoston täydentämiseen tarvitaan mukaan myös yhä enemmän yksityisrahoitteista liikuntapaikkarakentamista.
- **Liikunta-alan yritysten toimintaan osallistuminen on yleistynyt väestössä**, mikä luo tulevaisuudessa hyvät edellytykset liikunta-alan yritystoiminnan kasvulle sekä nostaa alan yritysten merkitystä osana liikuntapolitiikkaa.
- **Yritykset ovat merkittävä liikuntapalveluiden ja olosuhteiden tarjoaja toimintarajoitteisille henkilöille**, mikä korostaa tarvetta soveltavan liikunnan osaamiselle ja esteettömyydelle sekä saavutettavuudelle myös yritysten liikuntapalveluissa ja olosuhteissa.
- **Yrityksillä on keskeinen merkitys erilaisten liikkumiseen, liikuntaan ja urheiluun liittyvien digitaalisten palveluiden kehittämisessä ja tarjoamisessa** niin kuluttajille kuin liikunta-alan toimijoille ja tämä merkitys tulee kasvamaan.
- **Ymmärryksen ja tiedon lisääminen liikunta-alan yritystoiminnasta** edellyttää mm. lisää tutkimus- ja selvitystoimintaa alan yritystoiminnasta sekä Toimialaluokituksen (TOL) kehittämistä.

Lähteet (havainnot ja johtopäätökset)

European Health & Fitness Market Report 2015, 2020 ja 2023. Deloitte & EuropeActive.

Timo Ala-Vähälä (ym.): Liikunnan talous Suomessa vuonna 2018. Liikuntatieteellisen Seuran tutkimuksia ja selvityksiä nro 19.

Valtionhallinto liikunnan ja liikkumisen edistäjänä 2019–2023: työ- ja elinkeinoministeriö. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2023:11.

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd